

V Bruseli 6. 12. 2017
COM(2017) 821 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE**

**ĎALŠIE KROKY NA CESTE K DOBUDOVANIU EURÓPSKEJ HOSPODÁRSKEJ
A MENOVEJ ÚNIE: ČASOVÝ PLÁN**

1. ÚVOD

Už uplynulo takmer 16 rokov odvtedy, ako prvé euromince a bankovky vstúpili do nášho každodenného života. Euro dnes každodenne používa 340 miliónov Európanov v 19 členských štátoch eurozóny. Je druhou najpoužívanejšou menou na svete. Šesťdesiat ďalších krajín a území na celom svete, ktoré sú domovom 175 miliónom ľudí, sa rozhodlo používať euro ako svoju menu alebo naviazat svoju menu na euro.

Finančná a hospodárska kríza, ktorá postihla Európu v roku 2008 a následky ktorej stále pociťujeme, sa nezačala v eurozóne. Odhalila však niektoré jej inštitucionálne slabiny. V reakcii na bezprostredné výzvy sa prijalo niekoľko nástrojov. Tieto nástroje poskytli nové finančné ochranné mechanizmy, pomohli najviac postihnutým krajinám a zvýšili koordináciu politik na úrovni EÚ. Posilnili fiškálne a finančné pravidlá s cieľom zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu krízy. Opatrenia Európskej centrálnej banky v oblasti menovej politiky sa takisto ukázali byť rozhodujúce.

Po rokoch nízkeho alebo nulového rastu sa **sústredené úsilie na všetkých úrovniach začalo vyplácať**. Európa teraz zažíva solídne oživenie. Hospodárstva všetkých členských štátov teraz rastú a celkový rast EÚ sa niekoľko rokov po sebe pohyboval na priemernej úrovni 2 %¹. Hodnota ekonomického sentimentu v EÚ a eurozóne je najvyššia od roku 2000. Nezamestnanosť je najnižšia od konca roka 2008. Podpora eura zo strany občanov v eurozóne je najvyššia od zavedenia euromincí a eurobankoviek v roku 2002². Ako sa však pri nástupe do funkcie vyjadrila súčasná Komisia, kríza neskončí, kým bude nezamestnanosť naďalej tak vysoká, pretože v októbri 2017 bolo 14,3 milióna ľudí v eurozóne stále bez práce.

Z krízových rokov bolo potrebné vyvodit' dôležité ponaučenia. Relevantné problémy už boli jasne určené v **správe piatich predsedov z júna 2015**³. Odvtedy sa už vykonalo veľa, aby sa dosiahlo „prehľbovanie“ hospodárskej a menovej únie „skutkami“. Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík bol posilnený o jasnejšie usmernenia pre eurozónu ako celok a väčšie zameranie na sociálne aspekty. Vytvorením Európskej fiškálnej rady a národných rád pre produktivitu sa zlepšila správa hospodárskych záležitostí. Vytvorením služby na podporu štrukturálnych reforiem sa podporila technická pomoc členským štátom. Podnikli sa dôležité kroky smerom k dobudovaniu bankovej únie⁴ a únie kapitálových trhov⁵, predovšetkým prostredníctvom paralelného postupu v oblasti opatrení na znižovanie a rozdelenie rizika v bankovom sektore. Zintenzívil sa aj dialóg s národnými a európskymi politickými činiteľmi a sociálnymi partnermi na zvýšenie zodpovednosti a iniciatívy na všetkých úrovniach.

Výsledkom je, že architektúra eurozóny je omnoho stabilnejšia ako kedykoľvek pred tým, čo však neznamená, že je dokončená. V **diskusnom dokumente o prehľbení hospodárskej a menovej únie**⁶, ako aj v diskusnom dokumente o budúcnosti financií EÚ⁷ predložených Komisiou v rámci krokov

¹ Európska hospodárska prognóza – jeseň 2017, inštitucionálny dokument 63.

² Bleskový prieskum Eurobarometra 458, 4. december 2017.

³ „Dobudovanie hospodárskej a menovej únie v Európe“, správa Jeana-Clauda Junckera vypracovaná v úzkej spolupráci s Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghim a Martinom Schulzom z 22. júna 2015.

⁴ Pozri predovšetkým dokument COM(2017) 592 final, 11. október 2017.

⁵ COM(2017) 292 final, 8. jún 2017.

⁶ COM(2017) 291, 31. máj 2017.

⁷ COM(2017) 358, 28. jún 2017.

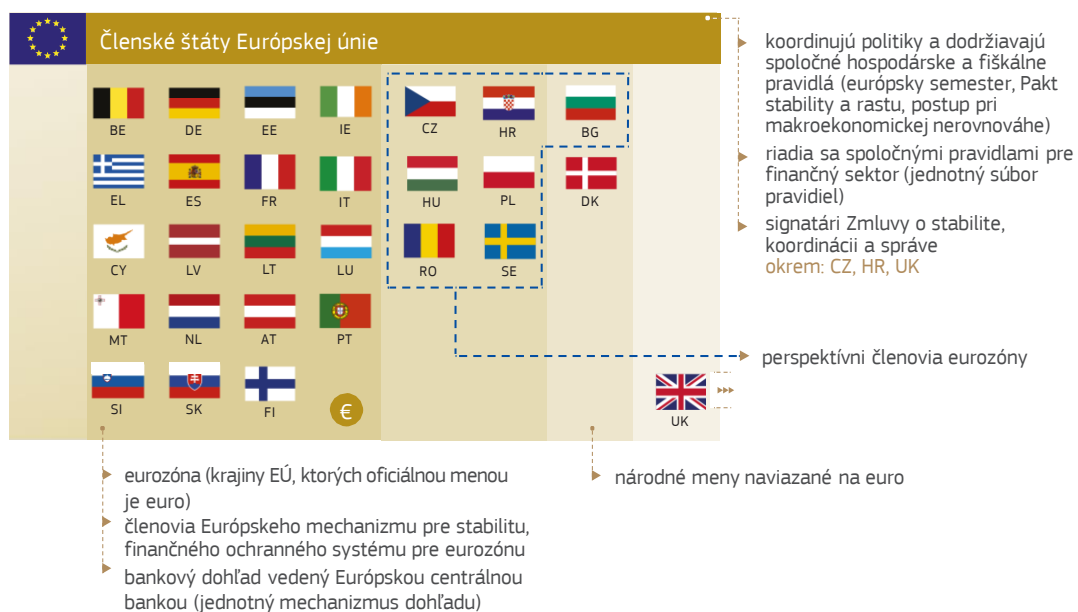
nadväzujúcich na **Bielu knihu o budúcnosti Európy**⁸ sa pripomína súčasný stav a naznačuje sa možný postup do roku 2025.

Európa teraz viditeľne opäť naberá na sile. Z hospodárskeho aj politického hľadiska existuje teraz **príležitosť** a pozitívny vývoj predstavuje ďalšie stimuly na to, aby sme konali. Nemali by sme sa nečinne prizerať. Strecha sa vždy opravuje vtedy, keď svieti slnko.

Vo svojej správe o stave Únie 13. septembra 2017⁹ predseda Juncker načrtol svoju predstavu o **jednoduchšej, silnejšej a demokratickejšej Únii** a dal jasne najavo, že dobudovanie hospodárskej a menovej únie v Európe je zásadnou súčasťou plánu vedúceho k stretnutiu vedúcich predstaviteľov v Sibiu, ktoré zvolal predseda Tusk na 9. mája 2019 a kde by sa mali prijať dôležité rozhodnutia o budúcnosti Európy.

Odzrkadľuje sa to aj v **programe vedúcich predstaviteľov**¹⁰, pričom vedúci predstavitelia EÚ plánujú samit eurozóny na 15. decembra 2017 s cieľom prediskutovať časový plán prijímania rozhodnutí o hospodárskej a menovej únii a bankovej únii a osobitné zasadnutie na 28. až 29. júna 2018 s cieľom dosiahnuť konkrétne rozhodnutia.

Európska hospodárska a menová únia v súčasnosti

Zdroj: Európska komisia

Výzva na jednotnosť, efektívnosť a demokratickú zodpovednosť v správe o stave Únie je mimoriadne dôležitá pre dokončenie hospodárskej a menovej únie:

- **Jednotnosť:** euro je spoločnou menou EÚ a to, čo sa navrhuje pre eurozónu, by sa malo navrhovať aj pre tie členské štáty, od ktorých sa očakáva, že prijmú euro v blízkej budúcnosti,

⁸ COM(2017) 2025, 1. marec 2017.

⁹ Správa predsedu Junckera o stave Únie 2017, 13. septembra 2017.

¹⁰ Program vedúcich predstaviteľov: Budovanie našej spoločnej budúcnosti, ktorý Európska rada schválila 20. októbra 2017.

a spolu s nimi. S výnimkou Spojeného kráľovstva a Dánska sa **všetky členské štáty mimo eurozóny právne zaviazali nakoniec prijať euro**¹¹. Navyše, po odchode Spojeného kráľovstva budú ekonomiky eurozóny predstavovať 85 % celkového hrubého domáceho produktu EÚ. Politická a ekonomická integrácia EÚ, ktorej jadro tvorí jednotný trh, znamená, že osudy členských štátov, ktoré majú euro, ako aj tých, ktoré ho nemajú, sú už prepojené, a silná a stabilná eurozóna má zásadný význam nielen pre jej členov, ale aj pre celú EÚ. Preto návrhy v tomto balíku riešia potreby a záujmy členských štátov, ktoré majú euro, ako aj tých, ktoré ho nemajú, a to ako vzájomne závislých častí hospodárskej a menovej únie.

- **Efektívnosť**: silnejšia hospodárska a menová únia si vyžaduje **pevnejšie riadenie a efektívnejšie využívanie dostupných zdrojov**. Súčasný systém stále odráža spleť rozhodnutí prijatých na riešenie bezprecedentnej krízy. Niekedy to viedlo k znásobovaniu nástrojov a zvýšenej komplikovanosti pravidiel, čo je zdrojom zložitosti a vytvára riziko zdvojenia. Väčšie synergie, zjednodušené postupy a integrácia medzivládnych dohôd do **právneho rámca EÚ** by posilnili riadenie a rozhodovanie. Aj z dôvodov efektivity je možné všetky zmeny navrhnuté Komisiou ako súčasť dnešného balíka realizovať v rámci platných zmlúv EÚ.
- **Demokratická zodpovednosť**: dobudovanie hospodárskej a menovej únie znamená aj väčšiu **politickú zodpovednosť** a **transparentnosť** v súvislosti s tým, kto na rôznych úrovniach rozhoduje o tom, čo treba urobiť. To si vyžaduje priblížiť európsky rozmer rozhodovania k občanom, dať ho viac do popredia vnútroštátnych diskusií a zabezpečiť, aby národné parlamenty aj Európsky parlament mali dostatočné právomoci dohľadu nad riadením správy hospodárskych záležitostí EÚ. Malo by to viesť aj k väčšej zodpovednosti za spoločné rozhodnutia a otvorenosti, pokiaľ ide o spôsob, akým sú prijímané a oznamované.

V posledných rokoch v súvislosti s dobudovaním hospodárskej a menovej únie zaznelo mnoho názorov. Názory sa môžu líšiť, ale existuje **všeobecná zhoda** o potrebe dosiahnuť ďalší pokrok. Veľmi dôležité príspevky prišli aj od Európskeho parlamentu¹² a v Euroskupine prebehli dôležité diskusie¹³.

Toto oznámenie poskytuje súhrn dôvodov a obsahu všetkých iniciatív, ktoré dnes predkladá Komisia. Potom sa v ňom pripomína, ako je tento balík začlenený do **rozsiahleho plánu na prehlbenie európskej hospodárskej a menovej únie do roku 2025**, a je v ňom uvedený harmonogram opatrení na nasledujúcich 18 mesiacov.

¹¹ Spomedzi členských štátov, ktoré neprijali euro, Dánsko a Bulharsko naviazali svoje meny na euro už pri jeho zavedení v roku 1999. Na rozdiel od Dánska sa Bulharsko nezúčastňuje na mechanizme menových kurzov II, ale lev je naviazaný na euro prostredníctvom režimu riadenia meny.

¹² Pozri najmä uznesenia Európskeho parlamentu zo 16. februára 2017 i) o rozpočtovej kapacite pre eurozónu [2015/2344(INI)]; ii) o možnom vývoji a úpravách súčasnej inštitucionálnej štruktúry Európskej únie [2014/2248(INI)] a iii) o zlepšení fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy [2014/2249(INI)].

¹³ Pozri najmä Euroskupinu zo 6. novembra 2017 o „fiškálnej kapacite a fiškálnych pravidlách pre hospodársku a menovú úniu“, Euroskupinu z 9. októbra 2017 o „prehlbovaní hospodárskej a menovej únie – úloha Európskeho mechanizmu pre stabilitu“ a Euroskupinu z 10. júla 2017 o „prehlbovaní hospodárskej a menovej únie – pokračovanie“.

2. DNEŠNÉ INICIATÍVY

Ako bolo oznámené v správe o stave Únie 2017 a v sprievodnom vyhlásení o zámere, dnešné iniciatívy vymedzujú ďalšie kroky na ceste k dobudovaniu hospodárskej a menovej únie.

Prehľad dnešného balíka

Komisia dnes predkladá tieto návrhy a iniciatívy:

- *návrh na zriadenie Európskeho menového fondu zakotveného v právnom rámci Únie;*
- *návrh na začlenenie obsahu Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe do právneho rámca Únie, s prihliadnutím na vhodnú flexibilitu, ktorú poskytuje Pakt stability a rastu a ktorú Komisia identifikovala už v januári 2015;*
- *oznámenie o nových rozpočtových nástrojoch pre stabilnú eurozónu v rámci Únie;*
- *na obdobie rokov 2018 – 2020 1. ciele zmeny nariadenia o spoločných ustanoveniach s cieľom mobilizovať prostriedky EÚ na podporu vnútroštátnych reforiem a 2. návrh na posilnenie programu na podporu štrukturálnych reforiem;*
- *oznámenie o európskom ministrovi hospodárstva a financií.*

Návrh na zriadenie Európskeho menového fondu

Tento návrh vychádza zo zavedenej a dobre fungujúcej štruktúry Európskeho mechanizmu pre stabilitu, a to zriadením **Európskeho menového fondu** zakotveného v právnom rámci EÚ. Toto už bolo oznámené v správe piatich predsedov a požadoval to aj Európsky parlament, ktorý zdôraznil potrebu Európskeho menového fondu, ktorý má byť vybavený primeranou kapacitou na prijímanie a poskytovanie úverov a má mať jasne vymedzený mandát¹⁴.

Európsky mechanizmus pre stabilitu bol zriadený v októbri 2012 v čase vrcholiacej krízy. Pod vtedajším tlakom udalostí sa našli medzivládne riešenia. Už vtedy však bolo zrejmé, že ten istý cieľ by sa mohol dosiahnuť aj v rámci zmlúv o EÚ, ako je uvedené napríklad v Konceptii pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu Komisie¹⁵.

V priebehu rokov sa Európsky mechanizmus pre stabilitu zohral rozhodujúcu úlohu v úsilí o zachovanie finančnej stability eurozóny ako rozhodujúci. Dosiahol to prostredníctvom poskytovania dodatočnej finančnej podpory pre členské štáty eurozóny v núdzi. Jeho transformácia na Európsky menový fond ešte viac posilní jeho **inštitucionálne zakotvenie**. Pomôže vytvárať v rámci EÚ nové synergie, a to najmä z hľadiska transparentnosti, právneho preskúmania a efektívnosti finančných prostriedkov EÚ, čo znamená, že bude schopný poskytovať členským štátom lepšiu podporu. Zároveň pomôže zlepšiť ďalšiu spoluprácu s Komisiou a zvýšiť zodpovednosť voči Európskemu parlamentu. Toto nebude mať vplyv na spôsob, akým sa národné vlády zodpovedajú svojim národným parlamentom, pričom záväzky existujúceho Európskeho mechanizmu pre stabilitu zostanú zachované.

Táto iniciatíva má formu návrhu nariadenia Rady, ktoré na základe článku 352 Zmluvy o fungovaní EÚ podlieha súhlasu Európskeho parlamentu. Článok 352 umožňuje začlenenie Európskeho mechanizmu pre

¹⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. februára 2017 o rozpočtovej kapacite pre eurozónu [2015/2344(INI)].

¹⁵ COM(2012) 777 „Konceptia pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu“, 28. november 2012.

stabilitu do rámca Únie, keďže táto činnosť je nevyhnutná pre **finančnú stabilitu eurozóny**¹⁶ a zmluvy neposkytujú EÚ žiadny iný právny základ na dosiahnutie tohto konkrétneho cieľa¹⁷. V odseku 2 uvedeného článku sa výslovne predpokladá úloha národných parlamentov. Z historického pohľadu bolo viacero významných rozhodnutí, ktoré pripravili pôdu pre vytvorenie hospodárskej a menovej únie, založených na ustanoveniach rovnocenných s článkom 352. Na základe článku 235 Zmluvy o Európskom hospodárskom spoločenstve, ktorý bol predchodca článku 352, sa napríklad prijali rozhodnutia o Európskom fonde pre menovú spoluprácu, európskej menovej jednotke a o prvých mechanizmoch platobnej bilancie.

K návrh je pripojený aj návrh dokumentu, ktorý by sa mohol stať **medzivládnu dohodou** členských štátov eurozóny na vzájomnú dohodu o prevode finančných prostriedkov z Európskeho mechanizmu pre stabilitu na Európsky menový fond. To tiež predpokladá, že fond nahradí EMS vrátane jeho právneho postavenia, pričom všetky jeho práva a povinnosti zostanú zachované.

Na základe dnešného návrhu sa Európsky menový fond zriadi ako **samostatný právny subjekt podľa práva Únie**. Stane sa nástupcom Európskeho mechanizmu pre stabilitu, ktorého súčasná finančná a inštitucionálna štruktúra zostanú v podstate zachované. Preto Európsky menový fond bude pokračovať v poskytovaní podpory na účely finančnej stability členským štátom, ktoré ju potrebujú, získavaní finančných prostriedkov emitovaním nástrojov kapitálového trhu a vo vykonávaní transakcií na peňažných trhoch. Členstvo sa nezmení a účasť ďalších členských štátov bude po tom, ako prijmú euro, aj naďalej možná.

Keďže Európsky menový fond by sa stal orgánom Únie, treba v súčasnej štruktúre Európskeho mechanizmu pre stabilitu uskutočniť určité ciele úpravy. Tieto sú vysvetlené v dôvodovej správe k nariadeniu. Patrí k nim **schválenie** diskrečných rozhodnutí prijatých Európskym menovým fondom¹⁸ zo strany Rady.

Dnešný návrh navyše pridáva niekoľko nových prvkov.

Po prvé, Európsky menový fond bude môcť poskytovať **spoločný zabezpečovací mechanizmus pre jednotný fond na riešenie krízových situácií**. To predstavuje zásadnú zložku druhého piliera bankovej únie – jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií¹⁹.

¹⁶ Potreba existencie orgánu ako je Európsky mechanizmus pre stabilitu na zabezpečenie finančnej stability eurozóny vychádza z faktických prvkov a je potvrdená v článku 136 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ a v druhom odôvodnení zmluvy o Európskom mechanizme pre stabilitu, v ktorom sa o súčasnom Európskom mechanizme pre stabilitu hovorí ako o „mechanizme pre stabilitu, ktorý sa má v nevyhnutných prípadoch aktivovať na zabezpečenie stability eurozóny ako celku“.

¹⁷ Európsky súdny dvor už zvažil možnosť, že článok 352 by sa mohol použiť na zriadenie orgánu Únie zodpovedného za poskytovanie finančnej podpory na zabezpečenie stability eurozóny. Pozri „vec Pringle“ – rozsudok z 27. novembra 2012, vec C-370/12, EU:C:2012:756, bod 67. Ako sa uvádza v poznámke č. 15, v koncepcii Komisie z roku 2012 sa takisto uvádza možné využitie článku 352.

¹⁸ Zabezpečí sa tým dodržanie „právnej náuky vyplývajúcej z rozsudku Meroni“. Právna náuka vyplývajúca z rozsudku Meroni, ktorá vyplývala z vecí H-9/56 a H-10/56 (Meroni/Vysoký úrad, Zb. 1957/1958, s. 133), sa vzťahuje na to, do akej miery inštitúcie EÚ môžu delegovať svoje úlohy na regulačné agentúry. V súvislosti s dnešným návrhom treba mať na pamäti, že schválenie diskrečných rozhodnutí prijatých Radou guvernérov a Správnou radou Európskeho menového fondu zo strany Rady sa zjednoduší tým, že zloženie Rady guvernérov je rovnaké ako zloženie Rady guvernérov Euroskupiny.

¹⁹ Nariadenie (EÚ) č. 806/2014. Jednotná rada pre riešenie krízových situácií je orgán na riešenie krízových situácií pre veľké a systémové banky v eurozóne a funguje od januára 2016. Jednotný fond na riešenie krízových situácií je financovaný prostredníctvom príspevkov z bankového sektora eurozóny. Môže sa použiť na financovanie nákladov na riešenie krízových situácií za predpokladu, že sú splnené všetky

Keď sa v roku 2013 prijal jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií, členské štáty sa dohodli aj na vytvorení **zabezpečovacieho mechanizmu pre jednotný fond na riešenie krízových situácií**. Toto bolo myslené ako nástroj poslednej možnosti, ktorý by sa aktivoval, ak by sa okamžite dostupné zdroje jednotného fondu na riešenie krízových situácií ukázali ako nedostatočné na kapitálové účely alebo účely likvidity. Členské štáty sa takisto dohodli, že by mal byť v strednodobom horizonte fiškálne neutrálny, aby sa akékoľvek prípadné použité prostriedky zo zabezpečovacieho mechanizmu dali získať späť od bankového sektora v eurozóne.

Nové pravidlá EÚ týkajúce sa bankového dohľadu a riešenia krízových situácií zavedené v dôsledku krízy výrazne znížili pravdepodobnosť a potenciálny vplyv zlyhania bánk. Na posilňovanie finančnej kapacity jednotného fondu na riešenie krízových situácií je však stále potrebný spoločný fiškálny zabezpečovací mechanizmus. Takýto zabezpečovací mechanizmus by vzbudil dôveru v bankový systém, a to posilnením dôveryhodnosti opatrení prijatých Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií. Tým by sa zase reálne znížila pravdepodobnosť, že nastane situácia, keď by bolo treba použiť zabezpečovací mechanizmus.

V súčasnosti existuje široká zhoda v tom, že Európsky mechanizmus pre stabilitu – budúci Európsky menový fond – má najlepšie predpoklady na to, aby pre jednotný fond na riešenie krízových situácií poskytoval takýto zabezpečovací mechanizmus v podobe úverovej linky alebo záruk. To sa odráža v dnešnom návrhu, v ktorom sa stanovujú aj vhodné rozhodovacie procesy na zabezpečenie, aby sa zabezpečovací mechanizmus mohol v prípade potreby rýchlo aktivovať. Súčasťou návrhu sú aj osobitné mechanizmy na zabezpečenie oprávnených záujmov členských štátov, ktorých menou nie je euro a ktoré vstúpili do bankovej únie.

Po druhé, návrh vo vzťahu k **riadeniu** zahŕňa možnosť rýchlejšieho procesu rozhodovania v určitých naliehavých situáciách. Navrhuje sa zachovať jednomyselnosť hlasovania pri všetkých dôležitých rozhodnutiach s finančným vplyvom (napr. výzvach na úhradu kapitálu). Posilnená kvalifikovaná väčšina, pri ktorej sa vyžaduje 85 % hlasov, sa navrhuje pri konkrétnych rozhodnutiach o podpore stability, čerpaní prostriedkov a aktivácii zabezpečovacieho mechanizmu.

Po tretie, pokiaľ ide o **riadenie programov finančnej pomoci**, tento návrh predpokladá priamejšie zapojenie Európskeho menového fondu spolu s Európskou komisiou.

Po štvrté, tento návrh predpokladá možnosť vytvárania **nových finančných nástrojov** Európskym menovým fondom. Takéto nástroje by mohli časom dopĺňať alebo podporovať iné finančné nástroje a programy EÚ. Takéto synergie by mohli byť obzvlášť užitočné najmä vtedy, ak by Európsky menový fond zohrával úlohu pri podpore novej stabilizačnej funkcie v budúcnosti.

V dôsledku týchto zmien sa Európsky menový fond etabluje ako solídny orgán krízového riadenia v rámci Únie, ktorý bude fungovať v **plnej súčinnosti s ostatnými inštitúciami EÚ**. Rada a Komisia si zachovávajú svoje právomoci a povinnosti v oblasti hospodárskeho a rozpočtového dohľadu a koordinácie politiky, ako je stanovené v zmluvách EÚ.

podmienky regulačného rámca vrátane záchrany pomocou vnútorných zdrojov vo výške 8 % z celkových záväzkov dotknutej banky.

Môže sa zintenzívniť aj **praktická spolupráca** s cieľom lepšie slúžiť členským štátom, zapojiť účastníkov trhu a vyhnúť sa duplicitě činností. Mohla by sa zintenzívniť spolupráca so zreteľom na ďalší pokrok smerom k posilneniu hospodárskej a menovej únie.

Návrh na začlenenie obsahu Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe do právneho rámca Únie, s prihliadnutím na vhodnú flexibilitu, ktorú poskytuje Pakt stability a rastu a ktorú Komisia identifikovala už v januári 2015

Zmluva o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii je medzivládna zmluva, ktorú podpísalo 25 členských štátov EÚ²⁰. Dopĺňa sa ňou existujúci fiškálny rámec EÚ vrátane Paktu stability a rastu.

Dnešným návrhom sa vykonáva článok 16, v ktorom sa všetky zmluvné strany právne zaviazali podniknúť kroky na začlenenie obsahu uvedenej zmluvy do práva Únie do piatich rokov od nadobudnutia jej platnosti, čo znamená do 1. januára 2018²¹. Treba pripomenúť, že v čase rokovaní o zmluve najmä Európsky parlament a Komisia trvali na jej začlenení do práva EÚ vo vymedzenom časovom horizonte, s čím členské štáty súhlasili v článku 16.

Rovnako ako v prípade Európskeho mechanizmu pre stabilitu sa rozhodnutie o uzavretí Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii ako medzivládnej zmluvy z roku 2012 musí vnímať v kontexte okolností v danom čase. Z oboch záväzkov prijatých na základe článku 16 a z toho, že následné právne predpisy („balík dvoch legislatívnych aktov“) už obsahovali mnohé z jeho prvkov podľa práva EÚ, vyplýva, že od začiatku existoval zámer nájsť riešenia na úrovni Únie. To, aby sa obsah Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe dostal do práva Únie, požadoval opakovane aj Európsky parlament²², ktorý tvrdil, že ak má byť správa skutočnej hospodárskej a menovej únie skutočne legitímna a demokratická, musí byť zasadená do inštitucionálneho rámca Únie.

Dnešná iniciatíva má formu návrhu smernice Rady, ktorá na základe článku 126 ods. 14 druhého pododseku Zmluvy o fungovaní EÚ podlieha súhlasu Európskeho parlamentu. Je to jediný dostupný právny základ v zmluve. Komisia v procese náležite zohľadní stanoviská Európskeho parlamentu. Návrh sa vzťahuje na všetky členské štáty eurozóny a zahŕňa doložku o možnosti uplatňovania pre členské štáty, ktoré nemajú euro.

Navrhovaná smernica začleňuje podstatu článku 3 Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe, ktorá je súčasťou takzvanej **rozpočtovej dohody**. V tomto článku sa požaduje, aby sa v prípade významného odchýlenia uplatňovalo pravidlo vyrovnaného rozpočtu v štrukturálnom vyjadrení spolu s korekčným mechanizmom. Komisia začiatkom tohto roka²³ informovala, že ustanovenia podľa tohto článku už boli prevzaté do vnútroštátnych právnych predpisov.

²⁰ Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Írsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko a Švédsko.

²¹ V článku 16 Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii sa uvádza: „Najneskôr do piatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto zmluvy sa na základe hodnotenia skúseností získaných s jej vykonávaním podniknú v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie potrebné kroky s cieľom začleniť obsah tejto zmluvy do právneho rámca Európskej únie.“

²² Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. decembra 2013 k ústavným problémom viacstranného riadenia v Európskej únii [P7_TA(2013)0598] a uznesenie z 24. júna 2015 o preskúmaní rámca správy hospodárskych záležitostí: zhodnotenie situácie a výzvy [P8_TA(2015)0238].

²³ COM(2017) 1201 final, 22. február 2017.

Začlenením rozpočtovej dohody do práva Únie sa **zjednoduší právny rámec** a umožní sa **nepretržité a dôkladnejšie monitorovanie** ako súčasť celkového rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ. Doplnia a posilnia sa tým najmä existujúce fiškálne rámce, ktorých cieľom je dosiahnuť konvergenciu verejného dlhu na obozretnú úroveň. Tento návrh zároveň zohľadňuje vhodnú flexibilitu, ktorá je zakomponovaná do Paktu stability a ktorú Komisia vytýčila od januára 2015²⁴. Tieto ustanovenia sú preto v plnom súlade s existujúcim pravidlami vymedzenými v primárnych a sekundárnych právnych predpisoch.

V návrhu sa tiež zdôrazňuje hodnota – a zachováva prax – medziparlamentných zasadnutí, ktoré každoročne organizuje Európsky parlament, ako aj pravidiel hlasovania medzi zmluvnými stranami uvedenými v Zmluve o stabilite, koordinácii a správe.

Oznámenie o nových rozpočtových nástrojoch pre stabilnú eurozónu v právnom rámci Únie

Predseda Juncker vo svojom prejave o stave Únie zdôraznil, že neexistuje potreba paralelných štruktúr: „*nepotrebujeme rozpočet pre eurozónu, ale robustný rozpočtový riadok eurozóny ako súčasť rozpočtu EÚ*“. V **diskusných dokumentoch o prehĺbení hospodárskej a menovej únie a o budúcnosti financií EÚ** boli opísané spoločné výzvy so zreteľom na modernizáciu verejných financií EÚ vo všeobecnosti a na konkrétne potreby eurozóny. V dnešnom oznámení sa stanovuje vízia, ako sa určité rozpočtové funkcie, ktoré sú nevyhnutné pre eurozónu a EÚ ako celok, môžu vypracovať ako súčasť rámca verejných financií EÚ dneška a zajtrajška.

V oznámení sa pripomína, čo možno dosiahnuť v medziach súčasného finančného rámca EÚ, a predkladá sa niekoľko nápadov a možností, z ktorých niektoré pripravujú pôdu pre **nadchádzajúce návrhy viacročného finančného rámca po roku 2020**.

Toto oznámenie sa zaoberá štyrmi osobitnými funkciami, ktoré sú nevyhnutné na prehĺbenie hospodárskej a menovej únie. Pre každú z nich sa v ňom navrhujú konkrétne kroky:

- **podpora štrukturálnych reforiem** prostredníctvom: 1. nástroja na realizáciu reforiem na podporu plnenia reformných záväzkov členskými štátmi a 2. technickej podpory určitých činností na žiadosť členských štátov,
- **špecializovaný nástroj pre konvergenciu určený členským štátom na ich ceste k euru,**
- **zabezpečovací mechanizmus pre bankovú úniu** prostredníctvom Európskeho mechanizmu pre stabilitu/Európskeho menového fondu, ako je vysvetlené vyššie,
- **stabilizačná funkcia**, v ktorej sa spájajú rôzne fondy a finančné nástroje EÚ a eurozóny, ktoré sa majú použiť na zachovanie objemu investícií v prípade veľkých asymetrických otrasov.

V období rokov 2018 až 2020 má Komisia v úmysle rozpracovať niektoré z týchto myšlienok a otestovať ich v praxi s cieľom podporiť štrukturálne reformy a budovanie kapacít. Na tento účel sa spolu s týmto balíkom predkladajú tieto iniciatívy:

- **návrh na zmenu nariadenia o spoločných ustanoveniach**, ako je vysvetlené ďalej, s cieľom rozšíriť možnosti využívania výkonnostnej rezervy zakomponovanej do existujúcich európskych štrukturálnych a investičných fondov,

²⁴ COM(2015) 12, 13. január 2015.

- **návrh na posilnenie programu na podporu štrukturálnych reforiem**, ako je vysvetlené ďalej, v záujme posilnenia technickej podpory, ktorá je k dispozícii pre všetky členské štáty, a vytvorenia samostatného pracovného okruhu na podporu členských štátov mimo eurozóny v ich konvergenčnom procese.

Ostatné návrhy, ktorá sa tu spomínajú, budú nasledovať v kontexte viacročného finančného rámca po roku 2020, na účely ktorého sa v máji 2018 predložia podrobné návrhy. Komisia v plnej miere zohľadní spätnú väzbu, ktorú dovedy dostane.

Cielené zmeny nariadenia o spoločných ustanoveniach

Komisia v záujme prípravy na spomenutý nový nástroj na realizáciu reforiem navrhuje otestovať nový nástroj na rozpočtovú podporu v pilotnej fáze v období rokov 2018 až 2020. Tento návrh má formu cielených zmien nariadenia o spoločných ustanoveniach²⁵. Jeho cieľom je poskytnúť dodatočnú flexibilitu vo využívaní **výkonnostnej rezervy európskych štrukturálnych a investičných fondov** členskými štátmi. Bude na každom členskom štáte, aby sa rozhodol, či má v úmysle vyčleniť časti svojej výkonnostnej rezervy pre túto novú schému.

Cieľom tohto nástroja bude podpora vykonávania vnútroštátnych reforiem, ktoré sa určia v rámci európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky a budú zakomponované do národných programov reforiem, ktoré predložia členské štáty. Keď sa dohodnú reformné záväzky členského štátu s jasne vymedzenými cieľmi a medzníkmi, Komisia bude monitorovať a hodnotiť ich vykonávanie ešte pred vyplatením pomoci.

Návrhom sa nemení celková úroveň výdavkov európskych štrukturálnych a investičných fondov v súčasnom viacročnom finančnom rámci. Ponaučenia z tejto iniciatívy budú podkladom pre návrhy na obdobie po roku 2020.

Návrh na posilnenie programu na podporu štrukturálnych reforiem

V nadväznosti na správu piatich predsedov Komisia koncom roka 2015 zriadila **službu na podporu štrukturálnych reforiem**. Cieľom tejto služby je poskytovať technickú podporu členským štátom na účely pomoci pri navrhovaní a vykonávaní konkrétnych reforiem alebo posilňovania ich celkovej reformnej kapacity. Tento program sa ukázal ako veľmi úspešný v úsilí pomáhať členským štátom pri navrhovaní reforiem zameraných na modernizáciu verejnej správy a podnikateľského prostredia. Dnes je už jasné, že dopyt po tomto type technickej pomoci ďaleko prevyšuje finančné prostriedky, ktoré boli pôvodne k dispozícii prostredníctvom **programu na podporu štrukturálnych reforiem**²⁶.

Ako uviedol predseda Juncker vo svojej správe o stave Únie, zároveň existuje jasná potreba, aby sme mysleli vopred a podporili členské štáty mimo eurozóny v prípravách na ich pristúpenie k euru, keď si to budú želať. Jedným z poučení z krízy je, že dosiahnutie konvergenzie a vybudovanie solídnych

²⁵ Nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320 – 469).

²⁶ Program na podporu štrukturálnych reforiem bol zriadený v máji 2017 s cieľom finančne podporiť činnosti služby na podporu štrukturálnych reforiem.

hospodárskych štruktúr má zásadný význam pre prosperitu Únie, a najmä pre bezproblémové fungovanie jednotnej meny.

Špecializovaná technická podpora pre členské štáty mimo eurozóny sa môže v procese reálnej konvergencie ukázať ako užitočná. To platí najmä v oblastiach, ako je napríklad riadenie verejných financií, verejná správa, finančný sektor, trh práce a trh s výrobkami.

Vzhľadom na tieto dva dôvody Komisia dnes predkladá **zmenu nariadenia o programe na podporu štrukturálnych reforiem**²⁷. Jeho cieľom je do roku 2020 zdvojnásobiť dostupné finančné prostriedky pre činnosti technickej pomoci, čím sa tieto činnosti dostanú na úroveň 300 miliónov EUR na obdobie rokov 2017 až 2020. Získané poznatky budú slúžiť ako základ pre návrhy pre obdobie po roku 2020.

Oznámenie o európskom ministrovi hospodárstva a financií

Predseda Juncker vo svojej správe o stave Únie podporil myšlienku **európskeho ministra hospodárstva a financií**. V duchu logiky, že forma nasleduje funkciu, bude tento minister zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní súdržnosti, efektívnosti, transparentnosti a demokratickej zodpovednosti v oblasti správy hospodárskych záležitostí EÚ. Je takisto dôležité poznamenať, že zlúčenie funkcie zodpovedného komisára alebo prípadne podpredsedu Komisie s predsedom Euroskupiny je na základe súčasných zmlúv EÚ²⁸ možné už teraz.

Súčasná štruktúra hospodárskej a menovej únie je vo svojej podstate zložitá. Rôzne orgány vykonávajú právomoci, funkcie a nástroje v medziach rôznych a niekedy prekrývajúcich sa právnych rámcov. Toto nie je optimálny stav pre občanov EÚ ani pre osoby s rozhodovacou právomocou, pretože obmedzuje schopnosť formulovať a obhajovať spoločný hospodársky záujem EÚ, a najmä eurozóny. Táto potreba sa v priebehu rokov stáva čoraz výraznejšou, keďže euro sa stalo vedúcou medzinárodnou menou a viaceré rozmery hospodárskej a menovej únie sa posilňujú. Takisto je to jeden z dôvodov, prečo Komisia posilnila svoje vnútorné koordinačné kapacity tým, že zverila svojim podpredsedom nové horizontálne úlohy v záujme koordinovania viacerých portfólií ekonomických, finančných a sociálnych politík.

V dnešnom oznámení sa uvažuje nad budúcnosťou a stanovuje sa v ňom, ako by sa v rámci funkcie európskeho ministra mohli kombinovať určité existujúce funkcie s cieľom sledovať všeobecný záujem EÚ a ekonomiky eurozóny, posilňovať koordináciu politík a zlepšovať skladbu politík na všetkých úrovniach. Európsky minister by dohliadal aj na využívanie rozpočtových nástrojov EÚ a eurozóny a snažil by sa maximalizovať ich vplyv v záujme podpory spoločných priorít.

V oznámení sa tiež objasňuje možné inštitucionálne prostredie, v ktorom bude minister fungovať. Takýto minister by posilnil európsky rozmer tvorby hospodárskej politiky a zabezpečil by výraznú parlamentnú kontrolu na úrovni EÚ, pričom by ale nezasahoval do národných právomocí. Kombináciou existujúcich funkcií a dostupných odborných znalostí na úrovni EÚ by minister prispel k vytvoreniu účinnejšieho rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorý by mal dopĺňať a uľahčovať výkon právomocí členských štátov, ako aj ich vzájomné pôsobenie na úrovni EÚ.

²⁷ Nariadenie (EÚ) 2017/825, ktorým sa ustanovuje program na podporu štrukturálnych reforiem na obdobie rokov 2017 až 2020 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 1305/2013 (Ú. v. EÚ L 19.5.2017, s. 129).

²⁸ V odseku 2 Protokolu č. 14 o Euroskupine, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa stanovujú pravidlá voľby predsedu Euroskupiny. Neexistuje nesúlad medzi touto úlohou a úlohou člena Komisie.

Zriadenie takejto pozície by sa mohlo uskutočniť v tej istej postupnosti. Rola ministra ako podpredsedu Komisie by sa mohla zriadiť ako súčasť **vymenovania ďalšej Komisie od novembra 2019**. Na to, aby táto osoba mohla predsedáť Euroskupine, by sa Euroskupina mohla neformálne dohodnúť na zvolení ministra ako svojho predsedu na **dve za sebou nasledujúce funkčné obdobia**, čím by súhlasila so zosúladením svojho funkčného obdobia s funkčným obdobím Komisie.

3. PLÁN NA PREHĽBENIE HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNIE

Prechod od všeobecných zásad k praktickému vykonávaniu si vyžaduje jasné smerovanie a vhodné načasovanie. V nadväznosti na správu piatich predsedov sa v diskusnom dokumente o prehľbení hospodárskej a menovej únie stanovil plán dobudovania hospodárskej a menovej únie do roku 2025, čo je stále relevantné.

Dnes predstavený balík je súčasťou tohto širšieho programu. Dopĺňa opatrenia, ktoré už boli prijaté a sú v pláne. Vo všeobecnosti treba dosiahnuť pokrok v štyroch dopĺňujúcich sa oblastiach: **1. finančná únia; 2. fiškálna únia; 3. hospodárska únia a 4. demokratická zodpovednosť a posilnené riadenie.**

Na to, aby sa mohli v tomto smere podniknúť prvé kroky, je dôležité poznať smer a pozeráť sa dopredu. V záujme štruktúrovania budúcej práce sa v tomto oznámení určujú iniciatívy, o ktorých má spoluzákonodarcu EÚ počas nasledujúcich osemnástich mesiacov diskutovať a ktoré má schváliť. Tento časový plán sa takisto uvádza v prílohe a hlavné prvky sa opisujú ďalej. Stanovuje sa v ňom aj možné smerovanie do roku 2025.

Finančná únia

Zriadením bankovej únie a únie kapitálových trhov sa výrazne znížili zostávajúce riziká vo finančnom sektore EÚ, zmenili sa jeho základy a prispelo sa k jeho stabilite a odolnosti. Zostávajúce časti tejto práce sa však musia dokončiť čo najrýchlejšie.

Oznámenie Komisie o dobudovaní bankovej únie, uverejnené v októbri 2017²⁹, obsahuje pragmatický postup pre rýchle dosiahnutie dohody o nevyriešených otázkach. Tento konkrétny plán je takisto znázornený v dodatku. Patrí sem v prvom rade dokončenie programu na **zniženie rizika** s cieľom ešte viac posilniť odolnosť bánk z EÚ. **V roku 2018 je nutné dohodnúť** viacero iniciatív, o ktorých momentálne rokuje Európsky parlament a Rada, najmä bankový balík Komisie z novembra 2016³⁰ a návrh o platobnej neschopnosti a reštrukturalizácii podnikov. Jasne viditeľný pokrok je nevyhnutný aj v kontexte vynakladaného úsilia na vnútroštátnej a európskej úrovni v súvislosti s **nesplácanými úvermi**, ktoré ostávajú v niektorých častiach bankového sektora problémom³¹. Zároveň by spoluzákonodarcovia mali **do konca roku 2018** dosiahnuť dohodu o návrhoch **európskeho systému ochrany vkladov**³². Na politickej úrovni by sa v **prvej polovici roku 2018** mala dosiahnuť dohoda o návrhu spoločného **zabezpečovacieho**

²⁹ COM(2017) 592 final, 11. október 2017.

³⁰ Návrhy Komisie z 23. novembra 2016, ktorými sa menia tieto právne akty: nariadenie č. 575/2013, smernica 2013/36/EÚ, smernica 2014/59/EÚ a vykonávacie nariadenie Rady 2015/81 z 19. decembra 2014.

³¹ Pozri napríklad závery ECOFIN o nesplácaných úverov v bankovom sektore (dokument 9854/17).

³² COM(2015) 586 final, 24. novembra 2015.

mechanizmu pre jednotný fond na riešenie krízových situácií v záujme jeho rýchleho uvedenia do činnosti do roku 2019.

Zároveň by všetci aktéri – inštitúcie EÚ, členské štáty, orgány dohľadu a účastníci trhu v celej Európe – mali zintenzívniť svoju činnosť, aby sa **únia kapitálových trhov** stala skutočnosťou, čo by znamenalo, že rozsiahle a dobre integrované kapitálové trhy môžu zohrávať svoju úlohu ako tlmiče otrasov a účinné kanály pre súkromné rozdelenie rizika, a zároveň zlepšovať prístup k financovaniu, a to najmä pre začínajúce podniky a spoločnosti.

Komisia podporuje prebiehajúcu prácu v Európskom výbore pre systémové riziká týkajúcu sa **cenných papierov EÚ krytých štátnymi dlhopismi** a na jar 2018 predloží podporný rámec pre takéto cenné papiere.

Fiškálna únia

Komisia bude v rámci európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík pokračovať v práci smerom k **zodpovednej fiškálnej politike** na vnútroštátnej úrovni, a to zavádzaním zdravých fiškálnych rámcov a venovaním primeranej pozornosti úrovniam dlhu.

Usmernenia v oblastiach príslušných politík budú v konkrétnej fáze hospodárskeho cyklu aj naďalej zohľadňovať hospodársky a rozpočtový význam nielen pre dané krajiny, ale aj pre eurozónu ako celok. Komisia bude naďalej uplatňovať pravidlá Paktu o stabilite a raste tým, že bude v záujme podpory reforiem a investícií využívať v ňom zakomponovanú flexibilitu. Bude takisto naďalej klásť dôraz na **priority eurozóny** ako celku, najmä pokiaľ ide o súhrnné zámery fiškálnej politiky, a to v súlade s každoročným odporúčaním týkajúcim sa hospodárskej politiky eurozóny³³.

Okrem týchto aspektov, ako je vysvetlené vyššie, bude **viacročný finančný rámec po roku 2020** kľúčovou príležitosťou na modernizáciu verejných financií Únie a pre hľadanie nových synergií s cieľom podporiť vnútroštátne reformy a investície, ako aj pre zmiernenie výrazných asymetrických otrasov. Komisia má v úmysle predložiť návrh na vytvorenie **stabilizačnej funkcie v máji 2018**, a to s cieľom dospieť časom k jeho konečnému zneniu v rámci návrhov pre viacročný finančný rámec po roku 2020.

A napokon, potreba zohľadniť rôznorodosť ekonomických okolností, ktorá bola obzvlášť výrazná počas obdobia krízy, priniesla postupne dômyselnejšie, ale aj zložitejšie fiškálne pravidlá na úrovni EÚ. Niekedy to môže byť kontraproduktívne vo vzťahu k vnútroštátnej zodpovednosti za reformy a ich účinnému vykonávaniu. Výraznejšia hospodárska, fiškálna a finančná integrácia v spojení s trhovou disciplínou by mali pripraviť pôdu pre **preskúmanie fiškálnych pravidiel EÚ** v dlhodobom horizonte, a to s cieľom dosiahnuť do roku 2025 ich podstatné zjednodušenie.

Hospodárska únia

Pojmy konvergencia a integrácia majú pre hospodársku úniu kľúčový význam. Členské štáty sa na dosiahnutie udržateľnej prosperity musia aj naďalej zameriavať na potrebné reformy s cieľom modernizovať svoje ekonomiky, zvyšovať ich odolnosť proti možným otrasom a zlepšovať ich vyhliadky rastu. V kontexte európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík sa diskutuje o reformných prioritách, ktoré sa v rámci neho na ročnej báze monitorujú.

³³ Pozri napríklad COM(2016) 726 final zo 16. novembra 2016 a COM(2017) 770 final z 22. novembra 2017.

Pokiaľ ide o budúcnosť, rámec Únie by mal naďalej **podporovať proces reforiem zameraných na reálnu konvergenciu** v celej EÚ, a to tak v rámci eurozóny, ako aj v krajinách na ich ceste k vstupu do eurozóny. Ako je už v texte vysvetlené, Komisia spustí pilotné opatrenia na obdobie rokov 2018 – 2020 a predloží osobitné návrhy zamerané na podporu reforiem schválených v **máji 2018 so zreteľom na viacročný finančný rámec po roku 2020**. Toto by sa malo dohodnúť pred najbližšími voľbami do Európskeho parlamentu.

Európsky parlament a Rada budú v roku 2018 musieť okrem toho prijať návrh na **zvýšenie rozpočtu programu na podporu štrukturálnych reforiem na nasledujúce dva roky**. Okrem iných úloh sa v záujme poskytovania cielenej pomoci krajinám, ktoré v rámci vymedzeného časového horizontu plánujú prijať euro, vypracuje samostatný pracovný okruh. Pokiaľ ide o obdobie po roku 2020, Komisia má v úmysle navrhnuť **pokračovanie programu na podporu štrukturálnych reforiem**. To bude zahŕňať aj **špecializovaný nástroj pre konvergenciu** určený členským štátom mimo eurozóny.

A napokon, pre konvergenciu je dôležité ďalšie posilňovanie **koordinácie vnútroštátnych hospodárskych politík**. Každoročný proces koordinácie politík bude aj naďalej spojený s **rozsiahlejším viacročným prístupom** k reformám, ktoré spustili vlády jednotlivých štátov. V tejto súvislosti bude takisto dôležité udržať silný sociálny rozmer vo všetkých činnostiach. Zásady a práva **európskeho piliera sociálnych práv**, ktorý bol vyhlásený 17. novembra 2017 v Göteborgu, budú slúžiť ako kompas pre obnovenú konvergenciu smerom k lepším pracovným a životným podmienkam³⁴. Okrem toho by sa v Rade a Euroskupine vynakladané úsilie v oblasti **referenčného porovnávanía politík a štandardov konvergenzie** malo v priebehu nasledujúcich 18 mesiacov zintenzívniť.

Demokratická zodpovednosť a posilnené riadenie

Ako je už v texte vysvetlené, **začlenenie Európskeho mechanizmu pre stabilitu aj Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe do rámca Únie do polovice roku 2019** bude predstavovať užitočné kroky na posilnenie inštitucionálnej efektivity, transparentnosti a zodpovednosti.

Európsky parlament a národné parlamenty by mali mať dostatočné právomoci dohľadu. Komisia si v posledných rokoch vybudovala s **Európskym parlamentom účinný pravidelný dialóg** o otázkach hospodárskej politiky EÚ a eurozóny. Vzhľadom na dnešné návrhy by tieto dve inštitúcie mali uvedené postupy formalizovať do **konca roku 2018**.

Zriadenie pozície **európskeho ministra hospodárstva a financií** by sa navyše mohlo považovať za súčasť vymenovania ďalšej Komisie od **novembra 2019**, pričom by Euroskupina ministra zvolila za svojho predsedu na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Zároveň by malo byť posilnenie vnútornej koordinácie záležitostí hospodárskej a menovej únie sprevádzané **jednotnejším vonkajším zastúpením eurozóny** tak, ako to navrhla Komisia v roku 2015³⁵.

³⁴ Prijatie tohto piliera bolo doplnené vytvorením sociálneho prehľadu, ktorý sa v roku 2018 začlení do európskeho semestra a bude slúžiť ako referenčný rámec pre sledovanie zamestnanosti a výsledkov v sociálnej oblasti.

³⁵ COM(2015) 603 final, 21. október 2015.

4. ZÁVER

Dnes predstavený balík predstavuje ďalší dôležitý krok pre prehĺbenie hospodárskej a menovej únie v Európe, čo je takisto dôležitým prvkom na ceste k **jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Únii**. Vychádzajúc z programu vedúcich predstaviteľov sa v nadchádzajúcich mesiacoch očakávajú konkrétne rozhodnutia. Podľa názoru Komisie by sa mal dohodnúť plán, ktorý by mal počas nasledujúcich 18 mesiacov zahŕňať tieto kroky:

do polovice roka 2018:

- prijatie **právnych aktov** potrebných na **dobudovanie bankovej únie** vrátane balíka na **znižovanie rizika** z novembra 2016 s cieľom posilniť odolnosť bánk z EÚ. Zároveň musí pokračovať práca na návrhoch týkajúcich sa únie kapitálových trhov,
- dohoda o **spoločnom zabezpečovacom mechanizme pre jednotný fond na riešenie krízových situácií** v záujme jeho rýchleho uvedenia do činnosti do roku 2019,
- prijatie pozmeňujúceho návrhu s cieľom zdvojnásobiť činnosti **programu na podporu štrukturálnych reforiem** do roku 2020,
- prijatie cielených zmien **nariadenia o spoločných ustanoveniach** na podporu uskutočňovania vnútroštátnych reforiem,

do konca roka 2018:

- prijatie návrhu o **európskom systéme ochrany vkladov**,
- formalizácia **dialógu medzi Európskym parlamentom a Komisiou**,

do polovice roka 2019:

- prijatie návrhov vedúcich k 1. **zriadeniu Európskeho menového fondu**, 2. **začleneniu Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe do práva Únie** a 3. **zriadeniu jednotného zastúpenia eurozóny v Medzinárodnom menovom fonde**,
- rovnaké chápanie úlohy **európskeho ministra hospodárstva a financií** v súvislosti s budúcou Komisiou, pričom Euroskupina súhlasí so zvolením ministra za svojho predsedu na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia,
- uzavretie rokovaní o návrhoch na **zlepšenie fungovania eurozóny** a prijať v kontexte **d'alšieho viacročného finančného rámca**: 1. **návrhy na podporu štrukturálnych reforiem**; 2. **špecializovaný nástroj pre konvergenciu určený členským štátom mimo eurozóny** a 3. **stabilizačnú funkciu**,
- finalizácia všetkých prebiehajúcich legislatívnych iniciatív týkajúcich sa **únie kapitálových trhov** vrátane preskúmania európskych orgánov dohľadu, všetkých zmien nariadenia o infraštruktúre európskych trhov a o celoeurópskom dôchodkovom produkte.

Zatiaľ čo sa vo všetkých týchto oblastiach zaznamenáva pokrok, bude takisto veľmi dôležité mať jasné smerovanie na obdobie rokov 2019 – 2024, a to v záujme **prehĺbenia európskej hospodárskej a menovej únie do roku 2025**. V pláne uvedenom v dodatku 1 sa pripomínajú hlavné kroky, ktoré bude ešte treba podniknúť po roku 2019 a ktoré vychádzajú z diskusného dokumentu o prehĺbení hospodárskej a menovej únie. Tieto kroky by mali byť súčasťou spoločnej dohody, ktorá sa má dosiahnuť do polovice roka 2018.

Dodatok 1: Plán na prehĺbenie európskej hospodárskej a menovej únie

V roku 2018	
FINANČNÁ ÚNIA	HOSPODÁRSKA A FIŠKÁLNA ÚNIA
<p>BANKOVÁ ÚNIA A ÚNIA KAPITÁLOVÝCH TRHOV</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie všetkých zostávajúcich návrhov o bankovej únii vrátane návrhov týkajúcich sa znižovania rizika, európskeho systému ochrany vkladov a spoločného zabezpečovacieho mechanizmu pre jednotný fond na riešenie krízových situácií ✓ Návrh Komisie na podporný rámec pre cenné papiere EÚ kryté štátnymi dlhopismi pre eurozónu, a to v nadväznosti na prácu Európskeho výboru 	<p>VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie návrhu na posilnenie programu na podporu štrukturálnych reforiem ✓ Prijatie cieľných zmien nariadenia o spoločných ustanoveniach ✓ Návrhy Komisie so zreteľom na viacročný finančný rámec po roku 2020
DEMOKRATICKÁ ZODPOVEDNOSŤ A ÚČINNÉ RIADENIE	
<p>EURÓPSKY MENOVÝ FOND</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Diskusia o legislatívnom návrhu <p>EURÓPSKY MINISTER HOSPODÁRSTVA A FINANCIÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Diskusia na politickej úrovni <p>VONKAJŠIE ZASTÚPENIE EUROZÓNY</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Diskusia o legislatívnom návrhu 	<p>ZAČLENENIE ROZPOČTOVEJ DOHODY DO PRÁVA EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Diskusia o legislatívnom návrhu <p>DIALÓG MEDZI INŠTITÚCIAMI EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Formalizácia postupov medzi Európskym parlamentom a Komisiou
Do polovice roka 2019	
FINANČNÁ ÚNIA	HOSPODÁRSKA A FIŠKÁLNA ÚNIA
<p>BANKOVÁ ÚNIA A ÚNIA KAPITÁLOVÝCH TRHOV</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Plne funkčný zabezpečovací mechanizmus pre jednotný fond na riešenie krízových situácií ✓ Realizácia európskeho systému ochrany vkladov ✓ Finalizácia všetkých prebiehajúcich legislatívnych iniciatív týkajúcich sa únie kapitálových trhov 	<p>VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie návrhov na podporu štrukturálnych reforiem na obdobie po roku 2020 ✓ Prijatie návrhu o špecializovanom nástroji pre konvergenciu pre členské štáty mimo eurozóny na obdobie po roku 2020 ✓ Prijatie návrhu o stabilizačnej funkcii na obdobie po roku 2020
DEMOKRATICKÁ ZODPOVEDNOSŤ A ÚČINNÉ RIADENIE	
<p>EURÓPSKY MENOVÝ FOND</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie legislatívneho návrhu <p>EURÓPSKY MINISTER HOSPODÁRSTVA A FINANCIÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Spoločná dohoda 	<p>VONKAJŠIE ZASTÚPENIE EUROZÓNY</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie legislatívneho návrhu <p>ZAČLENENIE ROZPOČTOVEJ DOHODY DO PRÁVA EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prijatie legislatívneho návrhu
Prípadné ďalšie kroky v období od konca roka 2019 do 2025*	
FINANČNÁ ÚNIA	HOSPODÁRSKA A FIŠKÁLNA ÚNIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pokračujúce vykonávanie iniciatív v rámci únie kapitálových trhov ✓ Posun k vydávaniu európskeho bezpečného aktíva ✓ Zmeny regulačnej úpravy expozícií dlhového nástroja 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vykonávanie nového viacročného finančného rámca ✓ Plne funkčná stabilizačná funkcia ✓ Zjednodušenie pravidiel Paktu stability a rastu
DEMOKRATICKÁ ZODPOVEDNOSŤ A ÚČINNÉ RIADENIE	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Plnohodnotná funkcia ministra hospodárstva a financií ako predsedu Euroskupiny a podpredsedu Komisie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Plne funkčný Európsky menový fond ✓ Vytvorenie ministerstva financií pre eurozónu

* Bližšie informácie sú uvedené v diskusnom dokumente o prehĺbení hospodárskej a menovej únie z 31. mája 2017.
Zdroj: Európska komisia

Dodatok 2: Plán dobudovania bankovej únie do roku 2018 – prehľad z oznámenia Komisie z 11. októbra 2017

2017

- ✓ Dohoda spoluzákonodarcov o prvých položkách zaradených do **bankového balíka z novembra 2016** (medzinárodný štandard finančného výkazníctva č. 9 – IFRS9, hierarchia veriteľov a veľká majetková angažovanosť v prípade dlhu denominovaného v cudzej mene) a významný pokrok vo zvyšku balíka.
- ✓ Objasnenie existujúcich právomocí v oblasti dohľadu Komisiou, pokiaľ ide o riešenie rizík súvisiacich s **nesplácanými úvermi**, v rámci správy o preskúmaní jednotného mechanizmu dohľadu.
- ✓ Legislatívny návrh Komisie týkajúci sa preskúmania investičných firiem.

2018

- ✓ Dosiahnutie pozície Európskeho parlamentu a všeobecného smerovania Rady (4. štvrtrok 2017/1. štvrtrok 2018) a prijatie **bankového balíka z novembra 2016** spoluzákonodarcami (2. štvrtrok 2018).
- ✓ Dosiahnutie pozície Európskeho parlamentu a všeobecného smerovania Rady (2. štvrtrok 2018) a prijatie návrhu **európskeho systému ochrany vkladov** spoluzákonodarcami (4. štvrtrok 2018).
- ✓ Dohoda o **spoločnom zabezpečovacom mechanizme pre jednotný fond na riešenie krízových situácií** (2018).
- ✓ Návrhy Komisie o opatreniach na riešenie otázok spojených s **nesplácanými úvermi** (jar 2018 – majú byť prijaté zákonodarcami najneskôr na začiatku roku 2019).
- ✓ Podporný rámec na vytvorenie **cenných papierov krytých štátnymi dlhopismi** (začiatok roka 2018).

jar 2019

- ✓ Všetky predpokladané opatrenia na **znižovanie rizika** a **rozdelenie rizika** by mali byť zavedené a mala by sa začať **implementačná fáza**.

Zdroj: Európska komisia